

พัฒนาการ ลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน The evolution description of political participation of the people.

ณัฐวิชัย ดำรงศรีวงศ์¹

Nutthwit Dhamrongsriwong¹

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการ ลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยไทย เป็นการวิจัยคุณภาพด้วยการวิจัยเชิงเอกสาร เครื่องมือที่ใช้คือ เอกสาร ตำรา การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการตีความและสร้างข้อสรุปทั่วไป พบว่า ลักษณะการพัฒนาประชาธิปไตยมีรูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยมีลักษณะค่อยเป็นค่อยไปตามลำดับ ไม่ได้เป็นการพัฒนาเปลี่ยนแปลงการปกครองแบบชิงสุกก่อนห่าม

คำสำคัญ: พ.ศ.2475, ประชาธิปไตย, ค่อยเป็นค่อยไป

¹ นักศึกษาปริญญาโทหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร ศึกษารัฐศาสตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Abstract

This research aimed to evolution description of political participation of the people of Thai democracy. This study used qualitative research by document. Tool used in the study was documents books was then content analysis, interpretation data and Generalization. The study found that the evolution description of political participation of the people of Thai democracy has Gradual. It is not development, change of government by Premature.

Keywords: 2475, Democracy, Gradual.

บทนำ

ในช่วงการเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2475 จากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์เป็นประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขภายใต้รัฐธรรมนูญนั้น เกิดคำถามสำคัญว่าการกระทำของคณะราษฎรเป็นการชิงสุกก่อนห่ามหรือไม่ ประชาชนชาวไทยมีความพร้อมในการใช้อำนาจอธิปไตยในการปกครองหรือไม่ มีความตั้งใจจริงหรือไม่การพระราชทานรัฐธรรมนูญให้กับราษฎร ซึ่งมูลเหตุ เงื่อนไข ข้อเท็จจริงของเหตุการณ์เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2475 ต่างมีข้อมูล ข้ออ้างที่สนับสนุนในการปฏิบัติของคณะราษฎร หรือมองว่าคณะราษฎรได้ทำการยึดอำนาจรัฐประหารจากรัชกาลที่ 7 เท่านั้น

ด้วยกระแสแนวคิด ข้ออ้างหรือความเชื่อที่ว่าคณะราษฎรได้ทำการปฏิวัติอภิวัฒน์สยามสู่การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยตามนานาอารยประเทศอัน

จะนำพาประชาชนสังคม เศรษฐกิจมีความเจริญรุ่งเรือง ส่วนอีกกระแสหนึ่งเห็นว่า เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2475 กลุ่มคณะราษฎรได้ทำการยึดอำนาจรัฐประหารจาก พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวเท่านั้น ซึ่งแนวคิดหลักทั้งสองกระแส ดังกล่าวข้างต้นนั้น นำไปสู่แนวคิดการกล่อมเกลாத่างการเมืองทั้งในเชิงวิชาการ หลักการอุดมการณ์ทางการเมือง พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ทางการเมือง หรือแนวคิดความเชื่อของบุคคลในการต่อสู้ทางการเมืองในยุคต่อๆ มาจนถึง ปัจจุบัน

โดยข้อถกเถียงประเด็นการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.2475 ของ นักวิชาการด้านประวัติศาสตร์ รัฐศาสตร์ หรือนิติศาสตร์ต่างก็มีผลการศึกษา สังเคราะห์ชุดความรู้ ความคิดในข้อเท็จจริงที่เหมือนและแตกต่างกันออกไปตาม กรอบแนวคิด สมมติฐานความเชื่อ มิติตัวแปรในการศึกษาของนักวิชาการแต่ละ บุคคล ซึ่งหากพิจารณาจากตำราหนังสือ เอกสารหลักฐานทางวิชาการ บทความ วิชาการต่างๆ ชุดข้อมูลข้อเท็จจริงในกระแสดังกล่าวทั้งสองต่างก็ มีความสอดคล้องต้องกันอย่างสมเหตุสมผล แต่ประเด็นจะสิ้นข้อสงสัยหรือไม่นั้นก็ เป็นสิ่งที่ต้องแสวงหาแนวคิด ชุดข้อมูลข้อเท็จจริงในการนำเสนอทางวิชาการเพื่อ ถกเถียง สังเคราะห์ หรือสร้างข้อสรุปเชิงวิชาการต่อไป

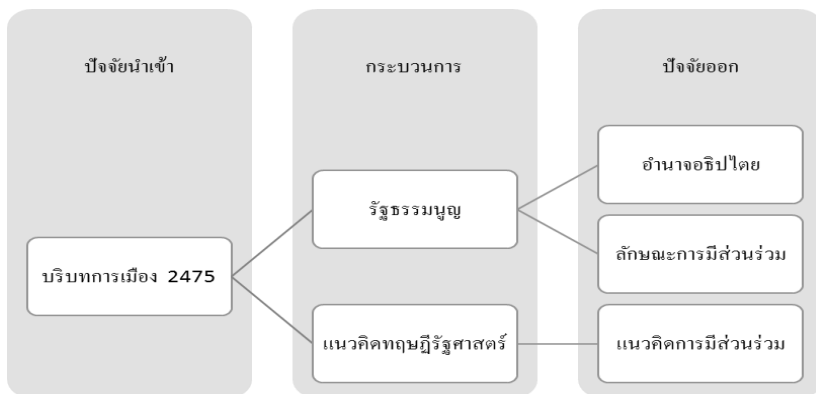
ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงจากระบอบสม บูรณาญาณสิทธิราชย์เป็นประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ภายใต้อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย การปกครองเป็นของปวงชนชาวไทย ภายใต้รัฐธรรมนูญรวมเวลาไม่น้อยกว่าแปดสิบแปดปี การศึกษากระบวนการพัฒนาประเทศไทยใหม่ เกี่ยวกับพัฒนาการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นประชาธิปไตยของไทยมีลักษณะ อย่างไร ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพอำนาจในการใช้อำนาจอธิปไตยในฐานะเจ้าของ อำนาจอธิปไตยหรือไม่อย่างไร การเปลี่ยนแปลงการปกครองไทยมีสอดคล้อง

เหมาะสมกับกระแสแนวคิดบริหารการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยในสังคมโลกประชาธิปไตยตะวันตกอย่างเหมาะสมต้องกันทางทฤษฎีและทางปฏิบัติ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการศึกษาวิจัยการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 กับพัฒนาการ ลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยไทย เพื่อศึกษาศึกษา สังเคราะห์อำนาจอธิปไตยของประชาชน การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตามจารีตการปกครอง หรือตามรัฐธรรมนูญ ว่ามีพัฒนาการ ลักษณะรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างไร สอดคล้องเหมาะสมกับกระแสแนวคิดบริหารการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยในสังคมโลกประชาธิปไตยตะวันตกอย่างเหมาะสมต้องกันทางทฤษฎีและทางปฏิบัติ

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาพัฒนาการ ลักษณะรูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน มีสอดคล้องเหมาะสมกับกระแสแนวคิดทฤษฎีประชาธิปไตยตะวันตกอย่างไร

กรอบแนวคิด

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์คาดว่าจะได้รับ

ทำให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 หรือลักษณะการพัฒนาประชาธิปไตยไทย รูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบบประชาธิปไตยมีสอดคล้องเหมาะสมกับกระแสแนวคิดทฤษฎีประชาธิปไตยตะวันตกทั้งในเชิงทฤษฎีและทางปฏิบัติอย่างไรในปัจจุบัน

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีการศึกษาวิจัยข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นการศึกษาวิจัยสังเคราะห์ และเก็บรวบรวมข้อมูล ค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับบริบทการเมืองไทย รัฐธรรมนูญ

แนวคิดรัฐศาสตร์ การมีส่วนร่วมทางการเมืองจากหนังสือ ตำรา เอกสารทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ บทความวิชาการฉบับภาษาไทยและภาษาต่างประเทศแล้ว

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตามประเด็นของวัตถุประสงค์ กรอบแนวคิดในการวิจัย นำข้อมูล สาระสำคัญจากการวิจัยเอกสาร ทำการจัดหมวดหมู่ของข้อมูล การเปรียบเทียบข้อมูล (Constant Comparison) ความสัมพันธ์ของปรากฏการณ์และทำความเข้าใจข้อมูลจนมั่นใจว่าเป็นข้อค้นพบที่สามารถลงเป็นข้อสรุปทสังเคราะห์ จึงการสังเคราะห์ข้อมูล (Data Synthesis) การตีความข้อมูล (Interpretation) พร้อมทั้งการสร้างข้อสรุป (Generalization) เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.2475 กับพัฒนาการ ลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยไทย

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาวิจัยพัฒนาการ ลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยไทย ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยตามกรอบการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1.ปัจจัยนำเข้าคือ บริบทการเมือง พ.ศ.2475 พบว่า บริบททางการเมืองไทย 24 มิถุนายน 2475 เป็นต่อสู่ทางการเมืองของเชิงอุดมการณ์ทางการเมืองกลุ่มข้าราชการ ขุนนางฝ่ายพระมหากษัตริย์หรือระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ อำนาจปกครองสูงสุดหรืออธิปไตยอยู่ที่พระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นระบอบที่มีมาตั้งแต่สมัยอาณาจักรสุโขทัย อยุธยา ธนบุรี ถึงรัตนโกสินทร์ ส่วนราษฎรประชาชนส่วนหนึ่งของรัฐอยู่ภายใต้การปกครองของพระมหากษัตริย์หรือระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ไม่มีสิทธิเสรีภาพในการปกครอง ระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์

กำหนดระเบียบวิธีชีวิต อำนาจบังคับ หรือสั่งการให้ราษฎรต้องใช้แรงงาน เข้าเป็นทหาร จ่ายส่วย ภาษีให้กับผู้ปกครอง แม้ว่าอาณาจักรมีการติดต่อการค้ากับต่างชาติ มีระบบเศรษฐกิจเชิงพาณิชย์มากขึ้น มีการปฏิรูปการบริหารราชการสร้างระบบโครงสร้างพื้นฐานเพื่อความเจริญก้าวหน้าทางสังคม เศรษฐกิจ ชุมชนในเมือง ชนบทมากขึ้นแต่ความมั่งคั่งร่ำรวยจำกัดอยู่เฉพาะในกลุ่มผู้ปกครอง ราชวงศ์ ขุนนาง ข้าราชการ และพ่อค้าเท่านั้น ผลที่ได้รับสำคัญของการติดต่อทางการค้ากับประเทศฝั่งตะวันตกตั้งแต่สมัยอยุธยา นำพาด้วยแนวคิด จารีตวัฒนธรรมใหม่ การศึกษาวิทยาการ ความรู้ใหม่ โลภทัศน์สู่สยาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงของต้นสมัยรัตนโกสินทร์สถาบันพระมหากษัตริย์ส่งเสริมให้ข้าราชการ ขุนนาง และกลุ่มชั้นชนนำศึกษาต่อยังต่างประเทศ เช่นฝรั่งเศส อังกฤษทำให้ได้รับแนวคิดการกล่อมเกลากฎหมายเมืองวิถีการปกครองระบอบประชาธิปไตย ขณะเดียวกันระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชเกิดปัญหาวิกฤติงบประมาณการคลัง ปัญหาข้าราชการ คุณภาพชีวิตของประชาชน และกระแสการปกครองระบอบประชาธิปไตย ทำให้กลุ่มแนวคิดหัวก้าวหน้าอย่างคณะราษฎร ได้ทำการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขภายใต้รัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2475

2. กระบวนการ พบว่า ภายหลังที่คณะราษฎรได้ยึดอำนาจการปกครองแล้วนั้น กระบวนการที่จะทำให้ประเทศนำไปสู่การปกครองระบอบประชาธิปไตย คือ เจตจำนง บทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ โดยคณะราษฎร ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว พุทธศักราช 2475 โดยอำนาจสูงสุดของประเทศเป็นของราษฎร และได้มีต่อมาวันที่ 10 ธันวาคม

2475 รัฐบาลได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ที่ 2 บัญญัติว่า สยามประเทศเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียว จะแบ่งแยกไม่ได้ ประชาชนชาวสยามย่อมได้รับความคุ้มครอง โดยอำนาจอธิปไตยย่อมมาจากปวงชนชาวสยาม พระมหากษัตริย์ผู้เป็นประมุข และใช้อำนาจอธิปไตยโดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร

ดังจะเห็นได้ว่ารัฐธรรมนูญเป็นเจตจำนงของประชาชนให้เป็นหลักสูงสุดของการจัดระเบียบการปกครองประเทศ วางโครงสร้างอำนาจ สถาบันของรัฐ รูปแบบการปกครอง การใช้อำนาจอธิปไตย การรับรองสิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ของประชาชน และความสัมพันธ์ของสถาบันต่างๆของรัฐไว้ แต่เมื่อรัฐบาลบริหารราชการไปได้ระยะหนึ่งเกิดวิกฤติปัญหาทางการเมืองนำไปสู่ทำรัฐประหารยึดอำนาจระหว่างกลุ่มบุคคลทั้งคณะทหาร กลุ่มผลประโยชน์ทางการเมืองเก่าและใหม่ คณะรัฐประหารก็จะยกเลิกรัฐธรรมนูญ อำนาจการปกครองกลับไปสู่คณะบุคคลที่ยึดอำนาจ และคณะรัฐประหารที่ยึดอำนาจจะยกร่างประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ จัดให้มีการเลือกตั้งรัฐบาลชุดใหม่ขึ้น วิถีวงจร ซึ่งตลอดระยะเวลากว่าแปดสิบแปดปีที่ผ่านมาไทยมีรัฐธรรมนูญ จำนวน 20 ฉบับ เป็นวงจรเช่นนี้มาโดยตลอด และพิจารณาสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญยังคงกำหนดให้ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ส่วนในประเด็นเรื่อง ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง และปวงชนชาวไทยย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญเสมอกัน หรือบุคคลมีสิทธิส่วนบุคคล เสรีภาพในร่างกาย ทรัพย์สิน การแสดงความคิดเห็น สิทธิในการตั้งองค์กร

สหกรณ์ สมาคม หรือพรรคการเมือง สิทธิในการรับบริการสวัสดิการของรัฐ การมีส่วนร่วมของประชาชน อื่นๆ มีวิวัฒนาการเพิ่มขึ้นตามลักษณะของกระบวนการประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมเพิ่มมากขึ้น

ซึ่งกรอบแนวคิดรัฐศาสตร์ ช่วง พ.ศ. 2475 ประเทศสยามมีความเป็นรัฐสมัยใหม่ มีคณะราษฎรเสมือนพรรคการเมืองเป็นกลไกในการบริหารประเทศ ประชาชนหลักประกันเรื่องสิทธิเสรีภาพ ความเท่าเทียม รัฐธรรมนูญจัดให้มีสภาผู้แทนราษฎร ประชาชนใช้สิทธิมอบอำนาจ เจตจำนง สัญญาประชาคมผ่านผู้แทนผ่านการเลือกตั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งนี้อุดมการณ์ทางการเมืองของพรรคการเมืองประชาชนแบ่งความคิด ความเชื่อหรือแนวทางพฤติกรรมของคนในสังคมออกเป็น 2 แนวคิดอุดมการณ์หลักคือ กลุ่มแนวคิดอนุรักษนิยม และกลุ่มแนวคิดเสรีนิยมถือเป็นรากฐานของระบอบประชาธิปไตยและเศรษฐกิจแบบทุนนิยม ดังจะเห็นได้ว่าแนวคิดอุดมการณ์ทางการเมืองทั้งสองแนวคิดเป็นกรอบแนวคิด การต่อสู้เรียกร้องของพรรคการเมือง กลุ่มแกนนำทางการเมือง หรือมิติการศึกษาเชิงวิชาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หลัง พ.ศ.2475 มีการต่อสู้เชิงอุดมการณ์ทางความคิดเห็นของฝ่ายอนุรักษนิยม ฝ่ายเสรีนิยมผ่านกระบวนการการเลือกตั้ง การรณรงค์ทางการเมือง การร้องเรียน การเดินขบวนต่อต้านรัฐบาล นำไปสู่การทำรัฐประหาร คณะรัฐประหารยกเลิกรัฐธรรมนูญ และมีการร่างรัฐธรรมนูญใหม่ขึ้นเพื่อรักษาอำนาจ เหตุการณ์สำคัญ พ.ศ. 2516 ภาวประชาชน นักศึกษาประท้วงรัฐบาลและเกิดความรุนแรงขึ้นนำไปสู่การร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ โดยในช่วง 2523 เกิดวิกฤติการเมืองทำให้กลุ่มการเมืองต่างๆ ตัดสินใจเลือก เปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรีคนกลางในขณะนั้น จนกระทั่งช่วง พ.ศ.2535 เกิดวิกฤติการณ์นำไปสู่รัฐประหารและได้รัฐบาลใหม่จากการเลือกตั้ง แต่ประชาชนก็ยังไม่พอใจและต้องการให้มีรัฐธรรมนูญใหม่ จนกระทั่ง

ภาคประชาชน พรรคการเมืองได้กำหนดและเลือกสภาร่างรัฐธรรมนูญจากจังหวัดต่างๆ และนักวิชาการเพื่อยกร่างรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ.2540 กล่าวได้ว่ามีสาระที่มีกระบวนการที่เป็นให้ประชาชนเจ้าของอำนาจอธิปไตยมีส่วนร่วมยกร่างรัฐธรรมนูญ สาระตามรัฐธรรมนูญก็คุ้มครองสิทธิเสรีภาพประชาชน สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสมาจากการเลือกตั้งทั้งหมดจากประชาชน มีองค์กรอิสระ กระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ฯลฯ กล่าวได้ว่าเป็นฉบับประชาชนและดีที่สุดในการบวนการยกร่างและสาระสำคัญ ทั้งนี้การร่างรัฐธรรมนูญฝ่ายอนุรักษนิยมและฝ่ายเสรีนิยมมุ่งเข้าไปมีส่วนร่วม อิทธิพลในการกำหนดสาระสำคัญในรัฐธรรมนูญเพื่อส่งเสริมแนวคิดอุดมการณ์ของตนและรักษาอำนาจ เสถียรภาพทางการเมือง ผลประโยชน์ของกลุ่มตนไว้ เป็นต้น

3. ปัจจัยออก จากการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขภายใต้รัฐธรรมนูญ เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2475 สยามมีพระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว พุทธศักราช 2475 และรัฐธรรมนูญฉบับที่ 2-20 เป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ โดยรัฐธรรมนูญบัญญัติให้ 3.1 อำนาจอธิปไตย เป็นของปวงชนชาว พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ส่วนในประเด็นเรื่อง ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง และปวงชนชาวไทยย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญเสมอกัน หรือบุคคลมีสิทธิส่วนบุคคล เสรีภาพในร่างกาย ทรัพย์สิน นอกจากนี้ อำนาจของประชาชนได้รับการกระจายอำนาจการปกครองระดับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยเช่นกัน โดย 3.2 ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็น สิทธิในการตั้งองค์กร สหกรณ์ สมาคม หรือพรรคการเมือง สิทธิการ

เลือกตั้ง ลงรับสมัครเลือกตั้ง การเสนอกฎหมาย หรือร่วมร่างรัฐธรรมนูญ ลงประชามติ สิทธิในการรับบริการสวัสดิการของรัฐ การมีส่วนร่วมในการบริหารราชการทั้งระดับชาติและท้องถิ่นเป็นต้น สอดคล้องกับ 3.3 แนวคิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักวิชาการต่างประเทศที่สำคัญได้เสนอแนวคิดการมีส่วนร่วมในช่วง พ.ศ.2508 ค.ศ. 1965 คือ เลสเตอร์ มิลแบร (Lester W. Milbrath,) ได้แบ่งลำดับขั้นการมีส่วนร่วมออก 11 ขั้น มีรูปแบบการมีส่วนร่วมที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ถัดมาส่วนในปี พ.ศ.2519 ค.ศ. 1976 อัลมอนด์และโพลล์ (Almond and Powell:: 145-146) ได้เสนอและจำแนกรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองออกเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบแรก คือ รูปแบบตามธรรมเนียมปฏิบัติ(Conventional Forms) ได้แก่ การเลือกตั้ง การสนทนากองเมือง การรณรงค์ทางการเมือง การจัดตั้งกลุ่มหรือการเป็นสมาชิกกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมือง หรือการติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่การเมือง และรูปแบบที่สอง คือ รูปแบบที่ไม่เป็นไปตามธรรมเนียมปฏิบัติ (Unconventional Forms) ได้แก่ การร้องเรียน การเดินขบวน การเข้าเผชิญหน้า การละเมิดกฎหมาย การใช้ความรุนแรงทางการเมือง หรือการทำรัฐประหารปฏิวัติ สงครามกลางเมืองเพื่อยึดอำนาจ

อภิปรายผล

จากการศึกษาพบว่า ลักษณะการเปลี่ยนแปลงการปกครอง รูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยหลัง พ.ศ. 2475 มีสอดคล้องเหมาะสมกับกระแสแนวคิดทฤษฎีประชาธิปไตยตะวันตก เนื่องจากรัฐธรรมนูญได้กำหนดอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทยทำให้เริ่มแรกของการเมืองการปกครองไทยประชาชนใช้สิทธิออกเสียงในการเลือกตั้ง มีการรวมกลุ่ม

เพื่อตั้งพรรคการเมือง ดำเนินการ รณรงค์กิจกรรมทางการเมือง การร่วมชุมนุมเสนอ
เรียกร้อง คัดค้านรัฐบาล การประท้วง หรือความรุนแรงทางการเมือง โดยการเมือง
การปกครองไทยผ่านกระบวนการเรียนรู้กลุ่มกลางประชาธิปไตยที่มีการกระจาย
อำนาจ ความเจริญไปยังท้องถิ่นเพิ่มขึ้น ทำให้เกิดการเมืองภาคประชาชนพลเมืองมี
การเรียกร้อง เคลื่อนไหวเฉพาะประเด็นทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองในประเด็น
สำคัญๆ ผ่านการร่วมเสนอความคิดเห็นเชิงนโยบาย การสมัครเป็นผู้แทนราษฎร การ
ตั้งพรรคการเมือง การชุมนุมเรียกร้องการประท้วงรัฐบาลให้คืนอำนาจอธิปไตยกลับสู่
ประชาชนเพื่อเกิดกระบวนการเลือกตั้งใหม่เพื่อรัฐบาลที่ประชาชนพึงพอใจที่จะมอบ
อำนาจอธิปไตยให้กับรัฐบาลใหม่ สอดคล้องกับแนวคิดพัฒนาการศึกษาลำดับขั้น
การเพิ่มขึ้นของรูปแบบการแสดงออกทางการเมืองของ Deth, Jan W. Van (2001,
pp. 57-59) ที่เสนอไว้ว่าในปี ค.ศ.1940-1950 1950-1960 ค.ศ.1970 ค.ศ. 1990
และค.ศ.2000

ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการวิจัยเชิงเอกสารเป็นสำคัญ
สังเคราะห์ตีความผ่านข้อมูลประวัติศาสตร์ทางการเมือง สารสำคัญของ
รัฐธรรมนูญ และอธิบายตามกรอบแนวคิด ที่มาของทฤษฎีรัฐศาสตร์และการมี
ส่วนร่วมทางการเมือง โดยการศึกษาวิจัยทำการจำแนกข้อมูล สังเคราะห์ ตีความ
ข้อมูล ผู้วิจัยไม่ได้สังเคราะห์ข้อมูลผ่านตัวแปร กรอบแนวคิดในการวิจัยในมิติ
วัฒนธรรมทางการเมือง พฤติกรรมทางการเมืองของบุคคล กลุ่มผลประโยชน์
อำนาจทางการเมืองของบุคคล คณะบุคคล หากผู้วิจัยครั้งต่อไปสามารถนำตัวแปร
อื่นร่วมการศึกษาวิจัยเพื่อให้ได้ทราบรายละเอียดข้อการวิจัยเพิ่มเติมมากขึ้น

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพจากเอกสาร หากมีการศึกษาครั้งต่อไปนั้นควรศึกษาวิจัยเชิงปริมาณหรือแบบผสมผสานวิธีร่วมไปด้วย เพื่อให้ได้ข้อมูลการวิจัยที่เด่นชัดมากขึ้น

การวิจัยครั้งต่อไป ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบการเมืองไทยกับบริบทการเมืองประเทศอื่น เพื่อศึกษาให้เห็นภาพรวมของกระแสประชาธิปไตยให้เห็นเด่นชัดมากขึ้น

รายการอ้างอิง

ณัฐกร วิทิตานนท์. (2553). *หลักรัฐธรรมนูญเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Gabriel, Almond., Verba, Sidney. (1976). *The Civic Culture; political attitudes and democracy in five nations*. Boston and Toronto: Little Brown and Company.

Deth, Jan. Van, W. (2001). *Studying Political Participation: Towards a Theory of Everything?*. European Consortium For Political Research. In workshop “Electronic Democracy : Mobilization , Organization and Participation visa new ICTs” Grenoble.

Milbrath, L. W. (1965). *Political Participation. How and Why Do People Get Involved in politics?*. Chicago: Rand McNally College Publishing Company.